

TÖBB MINT TÁBOR

ÁLOMALAPÍTÁS EURÓPÁBAN
„CSEPP A TENGERBEN”

Állami Gondozott Fogyatékos
Gyermekekért Alapítvány

festvérváros

2015

A magyar állam gondoskodik arról, akiről szülei bármilyen okból kifolyólag nem tudnak. Ad számukra lakhatást, oktatást, ételt, ruhát. Ám van, amiből igen szűkösen képes juttatni: szeretetből és odafigyelésből. Régi gond, hogy amikor ezek a gyerekek „felnőtté” válnak, és kikerülnek az ellátórendszerből, talán még inkább magukra maradnak, mint intézményi létük előtt. Nem tudják, mit akarnak kezdeni az életükkel, és azt sem, hogy azt hogyan tegyék. Ebben igyekszik segíteni a Csepp a Tengerben Alapítvány – legutóbb az Európa a polgárokért program adta lehetőségekkel. Restár Zsófiával, az alapítvány önkéntesével és projektmenedzserével beszélgettünk.

Az alapítvány munkája egy pilisi gyermekotthonban kezdődött, és úgy tudom, ma is ott koncentrálódik. Mióta segítitek önkéntesként az ott élő fiatalokat?

A szervezetünk immár több évtizede, 1997 óta foglalkozik 6-18 éves állami gondozott gyerekekkel, magam pedig hat éve. Mindenki – körülbelül huszonöt tag – önkéntes alapon van itt. Időnként cserélődnek emberek, de olyan is van, aki egyetemistaként kezdte, és ma már több gyermekes anyja. Jellemző, hogy aki ebbe bevonódik, az nagyon nehezen szakad ki, ha más nem, egy-egy kisgyereket támogat, egy bizonyos programot szervez rendszeresen, esetleg adakozik.

Mi az, amit ti tudtok hozzátenni a hivatásos nevelők munkájához?

A gyermekotthonokban a kicsik ételt kapnak, fedelet a fejük fölé, és iskolába járhatnak. Ami nagyszerű dolog, de ennyiben össze is foglalható mindaz, amiben részesülnek.

A lelki dolgokban viszont igencsak hiányt szenvednek. Mi fel sem fogjuk, milyen élet lehet ez, hiszen születésüinktől kezdve van valaki, aki figyel ránk, bátorít, tanít, nevel, szeret, és ott van mint minta. Nekik mindez hiányzik, és az így szerzett erkölcsi, lelki alapokat nagyon nehéz a későbbiekben pótolni. Mi a jelenlétünket tudjuk adni nekik, azt, hogy figyelünk rájuk; csak rájuk figyelünk.

Mi vezetett odáig, hogy egy tábor szervezésére pályázzatok az Európa a polgárokért programban?

Sokat jártunk ebbe a bizonyos pilisi otthonba, ahol mintegy kilencven gyermek él, később pedig más, környékbeli intézményekbe is. Aki tudott, az hetente ment, mások kéthetente vagy havonta, ahogy az életük engedte. Ám egy idő után azt láttuk, hogy nem elég, ha odamegyünk, és programokat szervezünk. A kisiklott sorsokat szeretnénk valahogy megfogni, még ott, ahol a krízis kezdődik. A tipikus az, hogy ezek a

gyerekek lázadnak. Tízből kilenc szeretné mielőbb elhagyni az otthont, mert nagyon vágnak a szabadságra. Ám nagyon elzártnak élnék, és a kinti világból nem látnak mást, nem látják a veszélyeit, vagy épp a kötelezettségeket. Ezen kívül az önálló élethez szükséges olyan praktikus tudásuk sincs meg, hogy miként kell vonatjegyet venni, vagy mennyibe kerül egy albérlet. Mindezeket szeretnénk volna elmondani nekik, és elsősorban arról beszélgetni, hogyan lesz esélyük boldogulni, munkához jutni. Úgy gondoltuk, egy intenzív, aktív együttlét lesz erre a legjobb forma, ezért egy nyári táborban gondolkodtunk.

A nyári táborokról nem a tudatos jövőtervezés jut az ember eszébe, inkább a gondtalan szórakozás.

Nem egy hagyományos tábort kell elképzelni. Elég, ha már csak abba belegondolunk, hogy ezek a tinik nyolcan-tízen élnek egy lakásotthonban, közös az alvás, az evések, a nagymosás... Az egész életük olyan, mint egy tábor. Ezért ezt az egy hetet próbáltuk úgy kitalálni, hogy egyáltalán ne táborra, inkább egy családi együttlétre hasonlítson, kevés szabállyal.

Mentek velük a nevelők is?

Igen, és ez jó döntésnek bizonyult. Az utolsó napokban a gyerekek elmondták, hogy egyre jobb a viszonyuk a nevelőkkel. Ugyanis a felnőttek látták egy másféle bánásmódot, azt, hogy nem csak fegyelmezve lehet beszélgetni a gyerekekkel, hanem partnerként is. Ők pedig érzik a bizalmat, és az az érdekes, hogy nem élnek vissza vele. Mi egyébként igyekszünk tisztelettel viszonyulni az ott dolgozókhoz, hiszen tudjuk, milyen nehéz ez. Egy felnőtt nevel nyolc gyereket úgy, hogy neki kell főzni, mosni is, és nem tudom hibáztatni, ha már nincs ereje kedvesnek lenni, egyesével odafigyelni mindenkire. Ők egyébként a megismerkedésünkkor elég tartózkodóan viszonyultak hozzánk, hiszen mi vittünk mindent, ami móka, kacagás, szabadidős program... Tudom, hogy nem szerencsés ez a leosztás, de a gyerekek szempontjából mindegy, hogy ki, de valaki adja meg ezeket is, az a lényeg.

Balatonakalán, mintegy százas létszámmal valósult meg a tervezett tábor.

Hogyan zajlott?

A nyolc nap központi témája a jövő volt, egészen pontosan az Európa különböző

országokban élő állami gondozottak jövője, hiszen eljöttek gyerekek felvidéki, szerbiai és erdélyi partnerotthonokból is. Olyan kérdésekre kerestük a választ, mint szakmai lehetőségek otthon és külföldön, divatos szakmák Európa különböző országában, családalapítási trendek, valamint foglalkoztunk a mindennapok praktikumával is. A találkozó alatt a meghívottakat egy „Interaktív Karrier Castingon” vezettük végig. Előadásorozatot, társasjátékkészítő workshopot, helyi vállalkozások - kecskefarm, gyógynövény, borászat – látogatását szerveztük meg. Pszichológus vezetésével pszichodráma foglalkozáson és playback színházi előadáson vettek részt az állami gondozott fiatalok és nevelőik. Mindezzel sikeresen nyitottunk ki ajtókat a fiatalok fejében, rádöbentettük őket arra, hogy ők is Európa értékes tagjai, és hogy az ő jövőjük és Európa jövője összefügg.

Maradt azért kötetlen idejük is?

Persze, fürödtek a Balatonban, jártunk kalandparkban és biciklitúrán: ezek mind nagy élmények voltak számukra, némelyiküknek ilyesmiben még soha nem volt részük.

Megdöbentő, de maga a beszélgetés is ilyen volt sokaknak. Volt, aki azt mondta, tőle még soha senki nem kérdezte meg, mi szeretne lenni. Emiatt nem indultak könnyen a kiscsoportos beszélgetések, de aztán nagyon belelendültek. Beszéltünk a nem kívánt terhességről, a külföldi munkavállalásról, és általában arról, hogy munka nélkül nem lesz eredmény: tanulni és dolgozni kell.

Mit mondanak a fiatalok, hogyan érezték magukat?

Nagyon jól. Ez alatt a nyolc nap alatt talán több figyelem jutott nekik, mint egy teljes év alatt. Egymással is jól kijöttek. Jó volt, hogy látták, a külföldi kortársaik is hasonló problémákkal küzdenek. De úgy gondolom, a fő eredmény a tudásbővítés és a tudatosság lett. Ők sokszor belesüppednek az önsajnálatba, azt hangoztatják, hogy úgysem kellene senkinek. Tudatosítottuk bennük, hogy ők nagyon is fontosak. Lehet, hogy nincs ott minden nap anya és apa, sőt, talán nem is lesz soha, de akkor maguknak legyenek annyira fontosak, hogy foglalkoznak ezekkel a dolgokkal. Nem tudunk mellettük lenni minden nap, és nem tudjuk megváltani senki életét, de legalább tudunk adni szép gyerekkori emlékeket, önbizalmat, bátorítást. Ami lehet, hogy csak húsz év múlva, de egyszer fontossá válik majd. •

KEMPF ZITA

